

47. B Ö L Ü M

Olgularla Musallat Kavramının Değerlendirilmesi

Seda BAYRAKTAR¹

Giriş

Musallat (stalker) ve musallat olma (stalking) davranışına maruz kalma değişen dünya koşullarına göre kendilerini güncelleyen kavramlardır. Klasik anlamda musallat olma fiziksel takip gibi davranışlar üzerine temellenmişken günümüzde siber musallat olma davranışları şeklinde türleri ortaya çıkmıştır. Bu şiddet içeren davranış örüntüsü kişi tarafından kolayca başa çıkılabilir gibi görünmekle beraber kavramın dinamik yapısı sebebi ile maruz kalan kişi açısından ciddi şekilde içinde ikilemleri barındıran bir sorunsal haline gelebilmektedir. Örneğin, COVID-19 karantina sürecinde hastalıktan korunmak için evde kalmak en güvenli yol iken musallat mağduriyeti için de ciddi bir risk faktörü haline gelmiştir.^(1,2,3,4,5) Bu çalışmada, musallat kavramının daha net olarak anlaşılması için klasik anlamda iki musallat olgusunun ele alınması amaçlanmaktadır. Bu olgular, musallat olma davranışına ilişkin bir ölçek uyarlama çalışması kapsamında ayrıntılı görüşmeleri yapılan ve musallat olma davranışı ile başa çıkma konusunda işlevsel bir örüntü sergilediği düşünülen olgulardır. Bu bağlamda olgulara

geçmeden önce olgulardaki dinamiklerin daha iyi anlaşılması için musallat ve musallat olma davranışına ilişkin genel bilgiler aktarılacaktır.

Musallat ve musallat olma kavramlarının güncel hale gelmesi ve bu alanda yapılan çalışmaların artması 1989 yılında Amerikalı oyuncu Rebecca Lucile Schaeffer'in bir hayranı tarafından öldürülmesinden sonra olmuştur.⁽⁶⁾ Bu olaydan önce de sinema dünyasında musallat ve musallat olma davranışlarını ele alan bazı filmlerin olduğu görülmektedir. 1971-2011 yılları arasındaki Amerikan yapımı filmlerin incelenmesinde, musallat olma davranışını tema olarak kullanan 51 film tespit edilmiş, bu filmlerin %5,9'unun 1970'li, %11,8'inin 1980'li, %45,1'inin 1990'lı ve %37,2'sinin de 2000'li yıllara ait olduğu görülmektedir.⁽⁷⁾

Musallat olma (Stalking) ile ilgili ilk hukuki tanımlama ve yasal uygulama 1990 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Kaliforniya Eyaleti'nde yapılmıştır. Bu tarihten önceki suç tanımları arasında "musallat-stalking" olarak bilinen bir suç tanımlaması yoktur.^(8,9,10) 1990 yılından sonraki 10 yıl içinde ABD'nin 50 eyaletinde ve Avrupa ülkelerinde musallat olma

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, sedabayraktar@akdeniz.edu.tr,

Kaynaklar

1. Marazziti D., et al. Stalking: A neurobiological perspective. *Rivista di Psichiatria*. 2015; 50 (1): 12-18.
2. Morris M.C., Bailey B., Ruiz E. Pain in the acute aftermath of stalking: Associations with posttraumatic stress symptoms, depressive symptoms and posttraumatic cognitions. *Violence Against Women*. 2020; 26 (11): 1343-1361.
3. Yahya AS., Khawaja S. Stalking and COVID-19: Consequences of a pandemic. *Prim Care Companion CNS Disord*. 2020; 22 (4), <https://doi.org/10.4088/PCC.20com02691>
4. Bracewell K., Hargreaves P., Stanley N. The consequences of the COVID-19 lockdown on stalking victimization. *Journal Fam Violence*. 2020:1-7.
5. Kabiri S., et al. Cyberstalking victimization: An empirical assessment of RAT among female Iranian college students. *Journal Interpers Violence*. 2020: 1-27.
6. Haas BB. The formation and viability of antistalking laws. *Villanova Law Review*. 1994; 39 (5/7): 1387-1415.
7. Shultz AS, Moore J, Spitzberg BH. Once upon a midnight stalker. A content analysis of stalking in films. *Western Journal of Communication*. 2014; 78 (5): 612-635.
8. Hills AM, Taplin JL. Anticipated responses to stalking: Effect of threat and target-stalker relationship. *Psychiatry, Psychology and Law*. 1998; 5 (19): 139-146.
9. Spitzberg BH. The tactical topography of stalking victimization and management trauma. *Violence & Abuse*. 2002; 3 (49): 261-288.
10. Spitzberg BH, Cupach WR. The state of the art of stalking: Taking stock of the emerging literature. *Aggression and Violent Behavior*. 2007; 12: 64-86.
11. Spitzberg BH, Cadiz M. The media construction of stalking stereotypes. *Journal of Clinical Justice and Popular Culture*. 2002; 9 (3): 128-149.
12. Chan HCO., Sheridan L. Is this stalking? Perceptions of stalking behavior among young male and female adults in Hong Kong and Mainland China. *Journal Interpers Violence*. 2020; 35 (19-20): 3710 -3934.
13. Dressing H., et al. The prevalence and effects of stalking. *Dtsch Arztebl Int*. 2020; 117 (20): 347 -353.
14. Cao L., Kevin Wang SY. Correlates of stalking victimization in Canada: A model of social support and comorbidity. *International journal of Law Crime Justice*. 2020; 63:100437.
15. Boisvert D., et al. Low resting heart rate and stalking perpetration. *Journal Interpers Violence*. 2020; 35 (11-12): 2271- 2296.
16. Chuang JY. Oxytocin and three kinds of dangerous behaviors in a romantic relationship playing, suffering and stalking. *Front Psychiatry*. 2020;11: 572654.
17. Doğan R. Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak, ısrarlı takip (stalking) kavramı suçu. *Ankara Barosu Dergisi*. 2014; 2: 136-154.
18. Akalın ŞH, ark. (2011) *Türkçe Sözlük* (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
19. Türkmen A. Yeni bir hukuki olgu olarak ısrarlı takip ve taciz (stalking) ve bunun Türk Medeni Hukuku bakımından değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2009; 11 (özel sayı): 1387-1434.
20. Akduman İ, Ünsalver B, Cavlak M, Oral G, Cansunar FH. Takipçi tacizci (stalking). *Adli Psikiyatri Dergisi*. 2006; 3 (3-4): 25-33.
21. Bağ B. Bir şiddet türü olarak saplantılı takip etme hali (stalking as a kind of violence). *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken / Journal of World of Turks, ZFWT*. 2012; 4 (1):165-182.
22. Wood RD, Wood NL. Stalking the stalkers a profile of offenders. *FBI Law Enforcement Bulletin*. 2002; 71 (12): 1-7.
23. Fox KA, Nobles MR, Fisher BS. Method behind the madness: An examination of stalking measurements. *Aggression and Violent Behavior*. 2011; 16 (1): 165-182.
24. Uyumaz A, Akdağ İ. Türk özel hukukunda şiddet ve ısrarlı takip kavramı ile ısrarlı takip mağdurunun korunması. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2015; 19 (2): 45-94.
25. Meloy JR, Mohandie K, Green M. The female stalker. *Behavioral Sciences and Law*. 2011; 29: 240-254.
26. McGuire B, Wraith A. Legal and psychological aspects of stalking: a review. *The Journal of Forensic Psychiatry*. 2000; 11 (2): 316-327.
27. Miller R. Stalking: patterns, motives and intervention strategies. *Aggression and Violent Behavior*. 2012;17: 495-506.
28. Racine C, Billick S. Classification systems of stalking behavior. *Journal Forensic Sciences*. 2014; 59 (1): 250-254.
29. Mullen PE, Pathe M, Purcell R, et al. A study of stalkers. *American Journal of Psychiatry*. 1999; 156 (8): 1244-1250.
30. MacKenzie RD, James DV, McEwan TE, et al. Stalkers and intelligence: Implications for treatment. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*. 2010; 21 (6): 852 -872.
31. Kamphuis JH, Emmelkamp PMG, De Vries V. Informant personality descriptions of postintimate stalkers using the five factor profile. *Journal of Personality Assessment*. 2004; 82 (29), 169-179.
32. Morrison KA. Differentiating between physically violent and nonviolent stalkers: An examination of Canadian cases. *Journal Forensic Sciences*. 2008; 25 (3): 742-751.
33. Strand S, McEwan TE. Same-gender stalking in Sweden and Australia. *Behavioral Sciences and The Law*. 2011; 29: 201- 219.
34. Strand S, McEwan TE. Violence among female stalkers. *Psychological Medicine*. 2012; 42: 545-555.

35. McEwan TE, Mullen TE, MacKenzie RD. Research article, suicide among stalkers. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*. 2010; 21 (4): 514-520.
36. Sheridan L, Roberts K. Key questions to consider in stalking cases. *Behavioral Sciences and The law*. 2011; 29: 255- 270.
37. Dressing H, Foerster K. Erotomanie, pathologische verliebtheit, kognitive distosionen:Psychopathologische übergönge beim stalking. *Forens Psychol Kriminol*. 2010; 4: 155-159.
38. Allnutt S, Samuels A, Taylor, G. The harassment and stalking of plastic surgeons by their patients in Australasia. *ANZ Journal of Surgery*. 2009; 79 (7-8):533-536.
39. Björkhund K, Nyholm-Hakkanen H, Sheridan L, et al. Coping with stalking among university students. *Violence and Victims*. 2010; 25 (3): 395-408.
40. MacKenzie RD, James DV. Management and treatment of stalkers: Problems, options, and solutions. *Behavioral Sciences and the Law*. 2011; 29: 220-239.
41. Spitzberg BH, Weksler AE. The personality of pursuit: Personality attributions of unwanted pursuers and stalkers. *Violence and Victims*. 2007; 22 (3): 275-289.
42. Melton GC. Stalking in the context of intimate partner abuse: the victims' words. *Feminist Criminology*. 2007; 2 (4): 347-363.
43. Thomson CM, Dennison CM, Stewart A. Are female stalkers more violent than male stalkers? Understanding gender differences in stalking violence using contemporary sociocultural beliefs. *Sex Roles*. 2012; 66: 351-365.
44. Storey JE., Hard, SD. The assessment and management of stalking perpetrated by clients against their counselors. *Violence Victims*. 2020, <https://doi.org/10.1891/VV-D-19-00107>
45. Pathe MT, Mullen PE, Purcell R. Patients who stalk doctors: Their motives and management. *Medical Journal of Australia*. 2002; 176 (7): 335-338.
46. Maran DA, Varetto A, Zedda M, et al. Health care professionals as victims of stalking. *Journal of Interpersonal Violence*. 2017; 32 (17): 2605-2625.
47. Abrams KM, Robinson GE. Stalking by patients: Doctors' experiences in a Canadian Urban Area. *Journal of Nervous and Mental Disease*. 2011; 199 (10): 738-743.
48. Mcivor RJ, Potter L, Davies L. Stalking behavior by patients towards psychiatrists in large mental health organization. *International Journal of Social Psychiatry*. 2008; 54 (4): 350 -357.
49. Galeazzi GM, Elkins K, Curci P. Emergency psychiatry: The stalking of mental health professionals by patients. *Psychiatric Services*. 2005; 56 (2): 137- 138.